

Нові міждисциплінарні освітні завдання, обумовлені даними протиріччями, породжують необхідність дослідження сучасних підходів до формулювання конкурентних стратегій вишів, удосконалювання організації освітнього процесу, розробки заходів, спрямованих на підвищення актуальності на ринку праці освітніх послуг вишів, а в цілому зміна в способах керування вишом, переосмислення ролі й місії вишів, вироблення нових підходів і пріоритетів розвитку. У цьому зв'язку освітні системи й супутні їм педагогічні явища (цілі й завдання освіти, технології й методи навчання, дидактичні процеси, процеси керування й ін.) мають потребу в значному розширенні дослідницьких методів і способів стратегічного керування освітою.

М.Є. Целуйко

НАПРЯМИ І ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання – новий засіб реалізації процесу навчання, в основу якого покладено використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій, що дають змогу навчатися на відстані без особистого безпосереднього контакту між викладачем та учнем. Завдяки цьому навчатися можуть всі: діти, студенти, фахівці, люди похилого віку, особи з особливими потребами у тому числі мешканці районів, що не мають у своєму розташуванні установ денної форми навчання. Дистанційні методи освіти виявляються прийнятними також для таких соціальних груп, які не мають або втратили постійне місце проживання, ведуть кочовий спосіб життя або змушені бути переселенцями. Вони самі обирають час та місце для дистанційного навчання.

Дистанційне навчання – це термін, який використовують стосовно широкого спектра освітніх програм, починаючи від курсів підвищення кваліфікації, що не мають акредитації (наприклад, у внутрішньокорпоративних системах підвищення кваліфікації співробітників, що дає економію часу й витрат на залучення співробітників до єдиної системи знань) та закінчуючи акредитованими програмами початкової, середньої, вищої формалізованої й неформалізованої освіти й професійної підготовки широкого кола населення.

Для того, щоб забезпечити ефективну взаємодію, при дистанційному навчанні використовують цілий набір інструментів, поміж яких інтерактивні комп'ютерні програми, Інтернет, електронна пошта, телефон, факс і звичайна пошта.

Дистанційне навчання через Інтернет поєднує самостійне засвоєння матеріалу дистанційного курсу, перевірку власних знань за допомогою тестів та інших завдань, а також активне спілкування з викладачем. Спілкування з ним може відбуватися в онлайн- та офлайн-режимі – на

чатах і форумах, за допомогою електронної пошти, технології «Skype» або відеоконференцій. Тестування теж є формою спілкування з викладачем. При перевірці завдань (відповідей на запитання тестів) він може прокоментувати відповіді. Інші переваги Інтернету – доступ до глобальних бібліотек, баз даних найбільших університетів.

При дистанційному навчанні технічних фахівців використовуються анімаційні програми, наприклад, процес дистиляції в дії, або віртуальний мікроскоп, на якому можна навчитися працювати в Інтернеті.

Як навчальний матеріал використовують спеціально підготовлені друковані видання, що доповнюються аудіо- та відеокасетами, технологіями комп'ютерного навчання, телевізійними лекціями й телетекстом. Для підтримання постійного діалогу використовують зустрічі зі студентами в навчальних центрах та телефонні співбесіди.

Електронне навчання дає право проходити весь курс у власному темпі, що дає змогу уникати пропусків у процесі вивчення. Саме елемент власного темпу – одна з тих особливостей, що робить дистанційне навчання ефективним.